

CONTRACORRENT

MATIAS CROWDER

Tània Juste

ESCRITORA

«Escassegen els monuments a moltes dones»

Marc Martí

L'escriptora Tània Juste (Barcelona, 1972) publica *Les noies de Sants*. Presentat divendres passat a Llibreria 22 de Girona, la novel·la publicada per Columna Edicions parla del context històric i la realitat social de les dones de classe obrera i reivindica «l'altra guerra» en què van lluitar les dones en les ciutats i pobles de Catalunya durant la Guerra Civil quan els seus homes eren al front. L'obra narra la història de les germanes Julia, Pilar, Carmen, Angeles i la petita Lola, que creixen plenament integrades al barri. Des d'allà els tocarà viure els grans esdeveniments històrics, com ara l'adveniment de la República, l'esciat de la guerra, els bombardejos i la fam de la postguerra, però també els amors i desamors propis de l'edat, els balls d'envelat, les festes majors, les estrenes del cinema i la vida associativa de barri de Sants.

— Mentre els homes eren al front, les dones lluitaven una altra guerra.

— En aquest llibre vull reivindicar aquestes dones. Des de la rereguarda, les mateixes van haver de lluitar contra les bombes, la gana, el fet de mantenir els seus...

— Però no hi ha cap monument d'elles.

— Escassegen els monuments a moltes dones, no només a aquestes heroïnes quotidianes que van fer la guerra.

— Una guerra sense medalles.

— És una guerra sense medalles i és una guerra que si no les reivindicuem, elles no passaran a la història. Hem de fer-ho des de cadascuna de les nostres històries familiars.

— La novel·la també relata l'èxode rural a Barcelona.

— Parteixo de la història de les dones de la meua pròpia família, bàsicament de la meua àvia Pilar i de les seves quatre germanes que van arribar del camp valencià a Barcelona. És una història recurrent en què ens identifiquem molts, tots hem arribat d'algun lloc. Jo he volgut fer aquest homenatge, buscar a la meua família el

que és universal que tantes famílies han viscut.

— L'Espanya Industrial, aquesta fàbrica de Sants, va ser el model de tota una època?

— La novel·la està situada al barri de Sants, que ja és un barri peculiar, industrialitzat, on hi ha moltes fàbriques i tallers. Entre totes, a principis del segle XX destacava l'Espanya Industrial. Era la fàbrica tèxtil més important que hi havia perquè cobria tot el procés. Entrava el cotó i sortia el teixit acabat, i això volia dir milers de persones treballant-hi.

— El món de les teixidores era un món dur.

— Vaig posar el focus en aquelles noies joves que entraven fent tasques bàsiques fins a arribar als telers. Aquestes teixidores, quan arribaven a aquest punt, tocaven sostre. A partir d'aquí no podien progressar més. Sempre estaven supervisades per homes, els seus sous eren més baixos, no tenien dret a posar-se malaltes, a tenir una baixa per maternitat... Dins les condicions greus dels obrers, les dones encara ho tenien pitjor.

— Començaven amb catorze anys, que dur!

— Abans d'això, al canvi de segle del XIX al XX, el treball infantil encara estava totalment normalitzat.

— Assetjament sexual, validat.

— El gran problema és que no només l'assetjament sexual era silencià, sinó que, en el cas que sortís un cas a la llum, realment era improbable que l'assetjador acabés acomiadat. Hi havia una impunitat sorprenent. A més que es jutjava la víctima. Alguna cosa hauria fet.

— Explicar la vida de dones silenciades acabarà amb les injustícies?

— És important donar veu a totes aquestes dones i a tots aquests casos. Les dones no han estat protagonistes de la història, en molts aspectes, i, en canvi, sí que són peces essencials la mateixa. Cal donar llum a la vida quotidiana. Donant-los llum podem reflexionar i repensar el nostre futur. ■